

Çalışma prensipleri çerçeve sözleşmesinin damga vergisine tabi olup olmadığı

Belge türü	Özelge
Kanun	DAMGA VERGİSİ KANUNU
Özelge no	97895701-155[2018/260]-579825
Tarih	17.07.2019

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü

Sayı : 97895701-155[2018/260]-E.579825

17.07.2019

Konu : Çalışma prensipleri çerçeve

sözleşmesinin damga vergisine tabi olup olmadığı

İlgi (b)'de kayıtlı özelge talep formu ve eklerinin incelenmesinden; müşterilerinize verilen sigorta ve reasürans brokerliği hizmetine ilişkin olarak şirketiniz ile ... Tic. ve San. A.Ş. arasında Çalışma Prensipleri Çerçeve Sözleşmesi imzalandığı, sözleşmenin (7.2.) maddesinde müşterilerin hizmetlerinizden kaynaklanan zararını karşılama konusundaki sorumluluğunun toplamda ... USD tutarla sınırlandırıldığı, söz konusu ana sözleşme kapsamındaki sorumlulukların ihlalinden doğacak olan cezai şart durumunun tek başına sözleşmenin konusu olmaması ve sözleşmenin esas mahiyetinde olan işlemde kaynaklanan zararların müşteriye ödenmesine ilişkin yükümlülükleri ile ilgili olması sebebiyle damga vergisine tabi olup olmayacağı hakkında Başkanlığımızdan bilgi istenildiği anlaşılmaktadır.

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu; 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, resmi dairelerle kişiler arasındaki

işlemler nedeniyle düzenlenen kağıtların damga vergisinin kişiler tarafından ödeneceği; 4 üncü maddesinde, bir kâğıdın tabi olacağı verginin tayini için o kâğıdın mahiyetine bakılacağı ve buna göre tabloda yazılı vergisinin bulunacağı, kâğıtların mahiyetinin tayininde, şekli kanunlarda belirtilmiş olanlarda kanunlardaki adlarına, belirtilmemiş olanlarda üzerlerindeki yazının tazammun ettiği hüküm ve manaya bakılacağı; (6728 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi ile değişik) 6 ncı maddesinde, bir kağıtta birbirinden tamamen ayrı birden fazla akit ve işlem bulunduğu takdirde bunların her birinden ayrı ayrı vergi alınacağı, bir kağıtta toplanan akit ve işlemler birbirine bağlı ve bir asıldan doğma oldukları takdirde damga vergisinin, en yüksek vergi alınmasını gerektiren akit veya işlem üzerinden alınacağı, ancak bu akit ve işlemlere asıl işlemin akitlerinden başka bir şahsın eklenen akit ve işleminin de ayrıca vergiye tabi olacağı, şu kadar ki; bir kâğıt üzerinde birden fazla adi kefalet ve garanti taahhüdü bulunması hâlinde, ayrı ayrı olmak üzere bunlardan yalnızca birinden damga vergisi alınacağı, pey akçesi, cayma tazminatı, ücret tevkifi, cezai şart gibi bir sözleşmenin müeyyidesi mahiyetinde olan taahhütlerden, başlı başına bir sözleşmeye konu olmadıkça damga vergisi alınmayacağı; 10 uncu maddesinde, damga vergisinin nispi veya maktu olarak alınacağı, nispi vergide, kağıtların nevi ve mahiyetlerine göre, bu kağıtlarda yazılı belli paranın, maktu vergide kağıtların mahiyetlerinin esas olduğu, belli para teriminin, kağıtların ihtiva ettiği veya bunlarda yazılı rakamların hasıl edeceği parayı ifade edeceği hükümlerine yer verilmiştir.

Anılan Kanuna ekli (1) sayılı tablonun "I-Akitlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün A/1 fıkrasında, belli parayı ihtiva eden mukavelename, taahhütname ve temliknamelerin nispi damga vergisine tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

35 Seri No.lu Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde, vergiye tabi kağıdın yabancı para cinsinden düzenlenmesi halinde kağıt üzerinde yer alan dövizin kağıdın düzenlendiği tarihteki T.C. Merkez Bankası'nca tespit ve ilan olunan cari döviz satış kuruna göre bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden damga vergisi hesaplanması gerektiği belirtilmiştir.

6728 sayılı Kanun sonrasında sözleşmelerde cezai şarta ilişkin uygulamalar hususunda 29/09/2016 tarih ve 29842 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 60 Seri No.lu Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliğinin "Bir kağıtta birden fazla akit ve işlem bulunması" başlıklı bölümünde, asıl akit ve işlemle birlikte aynı kağıtta yer verilen pey akçesi, cayma tazminatı, ücret tevkifi, cezai şart gibi bir sözleşmenin yaptırımı olarak belirlenen taahhütlerden damga vergisi alınmayacağı, damga vergisinin asıl akit konusu işlem üzerinden alınacağı, ancak söz konusu taahhütlerin, ayrı bir kağıtta düzenlenmesi ve başlı başına bir sözleşmeye konu olması durumunda damga vergisine konu teşkil edeceği açıklamaları yer almaktadır.

Diğer taraftan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 179 uncu maddesinin birinci fıkrasında, bir sözleşmenin hiç veya gereği gibi ifa edilmemesi durumu için bir ceza kararlaştırılmışsa, aksi sözleşmeden anlaşılmadıkça alacaklının, ya borcun ya da cezanın ifasını isteyebileceği hükmü yer almaktadır.

Özelge talep formu ekinde yer alan "Çalışma Prensipleri Çerçeve Sözleşmesi" başlıklı kağıdın incelenmesinden, 7.2 nci maddesinde, Kanunun elverdiği ölçüde ve yalnızca ve direkt olarak ... tarafındaki yolsuzluk veya suistimalden kaynaklanan zarar ve kayıplar haricinde, ...'un (bir hizmeti yerine getirmemek veya hizmet temininde başarısız olmak dahil) hizmetlerle veya sunmuş olduğu diğer herhangi bir hizmetle bağlantılı olarak meydana gelen her türlü zarar ve kayıp, (avukatlık masrafları dahil olmak ancak bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla) masraf ve maliyet, sözleşmeye dayalı olsun veya olmasın (ihmal dahil) haksız fiilden doğan zararlar dolayısı ile müşteriye karşı yükümlülüğünün toplamda ... USD (... Amerikan Doları) tutarla sınırlı olacağı ibarelerinin yer aldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, sigorta ve reasürans aracılık hizmetleri ile ilgili düzenlenen sözleşmenin 7.2 nci maddesinin sigorta ve reasürans hizmetlerinin sunulması sırasında meydana gelecek zararın şirketiniz tarafından karşılanacak azami tazminat tutarını belirlediği ve bu tutarın da sözleşmenin cezai şartı niteliğinde olmayıp müşteriye karşı olan sorumluluğunun sınırına ilişkin olduğu dikkate alındığında, söz konusu sözleşmenin ihtiva ettiği yabancı paranın düzenlendiği tarih itibarıyla T.C. Merkez Bankası'nca tespit ve ilan olunan cari döviz satış kuruna göre hesaplanacak Türk Lirası karşılığı üzerinden Kanuna ekli (1) sayılı tablonun I/A-1 fıkrasına göre nispi damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026